

Brdoerklæringen, 6. oktober 2021

Vi, Den Europæiske Unions (EU's) og medlemsstaternes ledere i samråd med lederne på Vestbalkan og i nærværelse af regionale og internationale interessenter, har i dag konkluderet følgende:

1. EU bekræfter sin uforbeholdne støtte til det europæiske perspektiv for Vestbalkan og ser med tilfredshed på tilsagnet fra partnerne på Vestbalkan om fastholdelse af det europæiske perspektiv, som er i vores gensidige strategiske interesse og fortsat er vores fælles strategiske valg. EU bekræfter på ny sit engagement i **udvidelses**processen og de beslutninger, det har truffet herom, på grundlag af troværdige reformer fra partnernes side, fair og strenge betingelser og princippet om egen fortjeneste. Vi vil yderligere intensivere vores fælles engagement med henblik på at fremme regionens politiske, økonomiske og sociale omstilling, idet vi anerkender de fremskridt, som Vestbalkan har gjort. Vi minder også om vigtigheden af, at EU kan fastholde og uddybe sin egen udvikling og dermed sikre sin evne til at optage nye medlemmer.
2. Partnerne på Vestbalkan fastholder deres engagement i **europæiske værdier og principper** og i at gennemføre de nødvendige reformer til gavn for deres befolkning. EU ser med tilfredshed på det på ny udtrykte tilsagn fra partnerne på Vestbalkan om, at **demokrati, grundlæggende rettigheder og værdier og retsstatsprincippet kommer i første række**, og om at fortsætte indsatsen for bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet og støtten til god regeringsførelse, menneskerettigheder, ligestilling mellem kønnene og rettigheder for personer, der tilhører mindretal. Troværdigheden af disse tilsagn afhænger af meningsfuld gennemførelse af de nødvendige reformer og opnåelse af solide resultater understøttet af klar og konsekvent offentlig kommunikation. Et styrket **civilsamfund** og **uafhængige og pluralistiske medier** er afgørende komponenter i ethvert demokratisk system, og vi glæder os over og støtter den rolle, de spiller på Vestbalkan.

3. EU er langt den **nærmeste partner** for regionen, dens **vigtigste investor** og **største donor**. Denne støttes enestående omfang og rækkevidde **skal anerkendes fuldt ud** og formidles af partnerne i deres **offentlige debat og kommunikation**.
4. **EU-støtte** vil fortsat være forbundet med håndgribelige fremskridt med retsstatsprincippet og socioøkonomiske reformer samt med partnernes overholdelse af europæiske værdier, regler og standarder.
5. EU støtter fuldt ud partnerne på Vestbalkans bekræftede tilsagn om inklusivt **regionalt samarbejde og en styrkelse af gode naboforbindelser**, herunder med EU's medlemsstater. Det er fortsat vigtigt at gennemføre bilaterale aftaler i god tro og med konkrete resultater, herunder Prespaaftalen med Grækenland og traktaten om godt naboskab med Bulgarien. Der skal gøres en yderligere, beslutsom indsats for at skabe **forsoning** og regional stabilitet samt for at finde og gennemføre endelige, inklusive og bindende løsninger på partnernes **bilaterale tvister og spørgsmål**, der har rod i fortiden, i overensstemmelse med folkeretten og fastlagte principper, herunder aftalen om successionsspørgsmål og de resterende sager om savnede personer og spørgsmål vedrørende krigsforbrydelser.
6. Vi støtter fuldt ud den indsats, som gøres af **EU's særlige repræsentant** for dialogen mellem Beograd og Pristina og for andre regionale spørgsmål vedrørende det vestlige Balkan og forventer, at de to parter gør konkrete fremskridt med hensyn til den fulde normalisering af forbindelserne mellem dem, hvilket er afgørende for stabiliteten og udviklingen i hele regionen og for at sikre, at de hver især kan fortsætte ad deres europæiske vej.

Covid-19

7. **Covid-19-krise**n har fortsat en alvorlig negativ indvirkning på vores samfund og økonomier. Den sætter fokus på nødvendigheden af og fordelene ved vores **tætte og effektive partnerskab**. EU har sammen med sine medlemsstater hjulpet Vestbalkan under hele pandemien med sundhedsmæssig og socioøkonomisk støtte til regionen for et hidtil uset beløb på foreløbig i alt **3,3 mia.** EUR. Partnerne på Vestbalkan er i høj grad inddraget i EU's initiativer, navnlig Udvalget for Sundhedssikkerhed, systemet for tidlig varsling, de grønne korridorer og aftalen om fælles indkøb af medicinske modforanstaltninger. EU er parat til at forbedre adgangen yderligere til vacciner, diagnosticering og behandling og til at sikre større **forudsigelighed** af og **modstandsdygtighed** over for fremtidige kriser.
8. EU anerkender også den **værdifulde støtte, som partnerne på Vestbalkan har ydet** hinanden og EU under pandemien. Dette afspejler den solidaritet og gensidige støtte, som EU er bygget på. Dette samarbejde og denne koordinering bør fortsætte i fremtiden, herunder gennem hele genopretningsfasen.
9. EU vil fortsat beslutsomt støtte Vestbalkan, **navnlig med hensyn til levering af vacciner**. EU og medlemsstaterne har leveret **2,9 mio.** vaccinedoser gennem forskellige kanaler til Vestbalkan, og flere er på vej. EU vil støtte alle partnernes vaccinationsplaner for at bidrage til at nå samme vaccinationsdækning som gennemsnittet i EU senest ved udgangen af 2021.

Økonomisk plan og investeringsplan for Vestbalkan

10. På opfordring af lederne på Zagrebtopmødet fremlagde EU en **økonomisk plan og investeringsplan (EIP)** og retningslinjer for gennemførelsen af den **grønne dagsorden for Vestbalkan**. Planen indeholder en **omfattende investeringspakke, der vil mobilisere ca. 30 mia. EUR** til regionen i løbet af de næste syv år og består af 9 mia. EUR i tilskudsfinansiering og 20 mia. EUR i investeringer ved hjælp af den nye garantifacilitet for Vestbalkan. Hvis EIP skal få størst mulig virkning, kræver det, at partnerne på Vestbalkan beslutsomt gennemfører økonomiske og sociale reformer samt styrker retsstatsprincippet. Planen kan stimulere regionens langsigtede socioøkonomiske genopretning og konkurrenceevne, understøtte dens grønne og digitale omstilling, fremme bæredygtig konnektivitet, regional integration og handel, hvorved samarbejde og konvergens med EU, herunder med EU's klimarelaterede mål, også styrkes.
11. Vi glæder os over den nylige vedtagelse af den retlige ramme for gennemførelsen af **IPA¹ III**, som fortsat vil være den vigtigste kilde til finansiel bistand til regionen, herunder til EIP. Kommissionen har til hensigt at foreslå en investeringspakke på 600 mio. EUR under IPA 2021 til gennemførelse af EIP'en for Vestbalkan efter procedurer i overensstemmelse med IPA III-programmeringsrammen og -gennemførelsesbestemmelserne. Sammen med forslaget på 500 mio. EUR, der blev bebudet i juli, vil dette give et samlet beløb på **1,1 mia. EUR** til gennemførelse af EIP'en inden udgangen af 2021.

¹ Instrument til førtiltrædelsesbistand (IPA).

12. Vi anerkender, at lederne på Vestbalkan har forpligtet sig til fuldt ud at gennemføre den **grønne dagsorden**, og hilser derfor aftalen om den tilhørende handlingsplan velkommen. I tråd med den grønne pagt er dagsordenen en central drivkraft for omstillingen til **moderne, kulstofneutrale, klimaresistente og ressourceeffektive** økonomier med henblik på at udnytte den cirkulære økonomis potentiale, bekæmpe forurening og forbedre affaldshåndteringen. En vellykket gennemførelse af den vil kræve et stærkt engagement fra regionens side. Det er afgørende med en målrettet indsats for at sikre rettidig og effektiv omstilling væk fra kul gennem anvendelse af vedvarende eller mindre kulstofintensive brændstoffer. Energisikkerhed bør også prioriteres, herunder diversificering af kilder og ruter. EU vil fortsat støtte regionen i gennemførelsen af den grønne dagsorden og i udviklingen af en CO₂-prissætningspolitik inden for rammerne af EU's CO₂-grænsetilpasningsmekanisme (CBAM), herunder gennem teknisk og finansiel bistand.
13. EIP giver mulighed for et nyt momentum til at forbedre **konnektiviteten** i alle dens dimensioner, både internt på Vestbalkan og med EU. EU vil fortsætte med at støtte inklusivt **regionalt samarbejde**. Vestbalkans ledere skal gøre en yderligere og beslutsom indsats for at **leve op til deres tilsagn om at etablere et fælles regionalt marked** som aftalt på topmødet om Berlinprocessen i Sofia i 2020. Dette vil bidrage til at bringe regionen videre på dens europæiske vej og skabe håndgribelige fordele for borgere og virksomheder. Det er afgørende at udnytte potentialet i inklusiv regional økonomisk integration til at sætte skub i den socioøkonomiske genopretning i regionen og drage størst mulig nytte af EIP-investeringerne. Der er behov for et stærkt engagement fra hele regionens side for hurtigt at kunne afslutte de relevante regionale forhandlinger.
14. EU og Vestbalkan er enige om at intensivere bestræbelserne på at **fremme Vestbalkans markedsintegration i EU's indre marked**. I den forbindelse udgør EIP et solidt grundlag for at operationalisere regionens markedsintegration i EU's indre marked, navnlig på områder som grænseoverskridende betalinger (SEPA), industri- og forbrugsvarer, e-handel og told.

15. Bæredygtig **transport er en hjørnesten** i EU's og Vestbalkans økonomiske og sociale integration. Det er en prioritet at videreudvikle transportkonnektiviteten – inden for regionen og med EU – for at forbedre transporttjenesteydelsernes effektivitet og sikkerhed og nå målene om grøn og bæredygtig mobilitet, navnlig for så vidt angår konnektivitet med hensyn til **jernbaner og indre vandveje**.

I forbindelse med bæredygtig konnektivitet ser vi med tilfredshed på de nyligt godkendte **transportfællesskabshandlingsplaner** for jernbaner, veje, trafiksikkerhed, transportfacilitering og transport ad vandvejen.

16. På grundlag af den vellykkede gennemførelse af den regionale roamingaftale og starten på ordningen med fri roaming på Vestbalkan fra den 1. juli 2021 glæder vi os over vedtagelsen af køreplanen for roaming, som vil skabe betingelserne og opstille klare mål for nedbringelse af **roamingomkostningerne mellem EU og Vestbalkan**.
17. Vi glæder os over begrebet "**grønne baner**" ved **grænseovergangsstederne mellem EU og Vestbalkan** og støtter den praktiske anvendelse af dem ved alle relevante grænser under fuld overholdelse af den gældende EU-ret og de krævede EU-procedurer.
18. **En særlig dagsorden for Vestbalkan vedrørende innovation, forskning, uddannelse, kultur, ungdom og sport – "Innovationsdagsorden for Vestbalkan"** – lanceres i dag. Den skal fremme videnskabelig ekspertise og en reform af regionens uddannelsessystemer, skabe yderligere muligheder for unge og bidrage til at forebygge hjerneflugt. Vi ser frem til en hurtig gennemførelse af handlingsplanen.

Politisk og sikkerhedsmæssigt samarbejde

19. At vores partnere står sammen med EU, er et klart tegn på deres strategiske kurs. Derfor bekræfter vi, at vi forventer, at vores partnere vil udbygge samarbejdet inden for den **fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP)** yderligere og gøre håndgribelige og varige fremskridt hen imod **fuld tilpasning til EU's udenrigspolitiske holdninger og agere i overensstemmelse hermed**, herunder med holdninger i internationale fora som en vigtig del af deres europæiske vej. Vi udtrykker tilfredshed med, at nogle partnere allerede **fuldt ud har tilsluttet sig** alle FUSP-afgørelser og erklæringer, og opfordrer dem til at fortsætte hermed. EU er parat til yderligere at styrke den **politiske dialog** om spørgsmål vedrørende FUSP.
20. EU og Vestbalkan har en række fælles **sikkerhedsmæssige udfordringer**, som kræver en koordineret indsats. Vi er enige om at fremme vores samarbejde om centrale sikkerhedsspørgsmål, herunder på **operationelt niveau**, på grundlag af det arbejde, der er udført inden for rammerne af den prioriterede Sofiadagsorden. Vores partnere giver tilsagn om at vise deres engagement i vores fælles sikkerhed og fortsat udvikle effektive instrumenter til internt samarbejde på Vestbalkan. De har bevist deres engagement i FSFP ved at bidrage til EU's missioner og operationer, og vi vil arbejde sammen om at videreudvikle deres kompetencer og kapaciteter, navnlig gennem den europæiske fredsfacilitet. EU vil også styrke sit engagement på områder som f.eks. rummet og militær mobilitet for at lette adgangen til civil-militær bistand til regionen i tilfælde af pandemier og naturkatastrofer.
21. Vi vil styrke vores samarbejde om at bekæmpe **desinformation** og andre **hybride trusler** fra navnlig tredjestatsaktører, der forsøger at undergrave regionens europæiske perspektiv. EU og Vestbalkan vil styrke samarbejdet om **at opbygge resiliens, forbedre vores kollektive cybersikkerhed og cyberdiplomati** og om at øge virkningen af vores **strategiske kommunikation**.
22. Vi vil gerne rose vores partnere for deres fortsatte indsats og konstruktive **samarbejde om migration**, som har givet tydelige resultater. **Migrationsstyring er en fælles udfordring**, som EU og Vestbalkan skal tage hånd om i tæt partnerskab.

23. Vores samarbejde om håndtering af migrationsudfordringer har vist sit værd og vil blive videreudviklet. EU er villig til at fortsætte sit engagement og **øge sin støtte gennem en skræddersyet og samlet tilgang**. Fokusområderne bør omfatte forbedring af asylsystemer, bekæmpelse af smugling af migranter og ulovlig migration, tilbagesendelsesprocesser, grænseforvaltning, informationsudveksling og modtagelseskapacitet. Partnerne bør også arbejde videre på at forbedre tilbagesendelsessystemerne, herunder indgå tilbagetagelsesaftaler med vigtige oprindelseslande. Det gensidige samarbejde om tilbagesendelse vil blive udbygget, således at de eksisterende rammer og tilgængelige kanaler udnyttes bedst muligt. Samarbejdet med Frontex, Det Europæiske Asylstøttekontor og Europol bør også intensiveres. De resterende statusaftaler med Frontex bør indgås hurtigst muligt.
24. I betragtning af **situationens alvor i Afghanistan** vil EU arbejde tæt sammen med alle sine partnere, herunder på Vestbalkan, om at tackle de skiftende udfordringer og om nødvendigt koordinere fælles svar.
25. **Terrorisme, radikalisering og organiseret kriminalitet** udgør fortsat alvorlige sikkerhedstrusler for EU og hele regionen. Vi opfordrer til en yderligere styrkelse af samarbejdet om terrorbekæmpelse og bekæmpelse af voldelig ekstremisme, herunder forebyggelse af finansiering af terrorisme og af radikalisering. Vi gentager, at det er vigtigt at sætte hårdt ind over for grov og organiseret kriminalitet, navnlig **menneskehandel og -smugling, hvidvask af penge, narkotikafremstilling og -smugling**.
26. EU er fast besluttet på at forebygge ulovlig handel og smugleri med håndvåben og lette våben og ammunition hertil og vil fortsat støtte Vestbalkan på dette område, herunder i forbindelse med den særlige køreplan for bekæmpelse af ulovlig handel med skydevåben på Vestbalkan.
27. For yderligere at fremme vores fælles interesser udtrykker vi vilje til at **puste nyt liv i og styrke den regelmæssige politiske dialog med regionen**. I den forbindelse glæder vi os over afholdelsen af **topmøder mellem EU og Vestbalkan som regelmæssige begivenheder**. Vi ser frem til det næste topmøde, som afholdes i 2022.

28. EU og Vestbalkan er nødt til at arbejde sammen om at løse vor generations afgørende opgaver. Vi glæder os over Vestbalkans initiativer med henblik på at bidrage til overvejelserne om **vores kontinents fremtid**. Vi er fortsat fast besluttede på at lytte til samtlige europæeres holdninger til de spørgsmål, der har betydning for os alle: beskyttelse af borgerne og frihedsrettighederne, udvikling af et stærkt og dynamisk økonomisk fundament, fremme af den grønne og digitale omstilling, retsstatsprincippet, et retfærdigt og socialt Europa, styrkelse af Europas modstandsdygtighed samt Europas førende globale rolle.
29. Vi udtrykker tilfredshed med, at vores partnere på Vestbalkan tilslutter sig ovenstående punkter.
-